

Almanahul Almăjului

**(PLASA BOZOVICI, JUDEȚUL CARAȘ)
PE ANUL 1930**

Către Cetitori,

Frământat de dorința ca să apară cât mai neîntârziat o monografie a Almăjului, am crezut că este bine ca primul pas să se facă cu publicarea unui almanah, cuprinzând datele cele mai de seamă care pot interesa pe toți cei ce doresc să cunoască de aproape această frumoasă regiune.

Datele publicate sunt culese din cărțile lui Patriciu Drăgălina și Pesti Fr., din însemnările mele, precum și cele comunicate cu multă bunăvoință de domnii Notari, cărora le aduc și pe această cale mulțumirile cele mai călduroase.

Sunt convins că s-au strecurat erori și se vor constata multe lipsuri. S-au făcut fără nici o rea voință și fără a jigni pe cineva. Rămân profund recunoscător tuturor care mi-le vor semnala, precum și pentru informațiunile prețioase ce voi primi de la toți care voiesc să colaboreze la adunarea materialului pentru monografie, ca: legende, balade, cântece, amintiri personale din război, numele celor morți în război, tabloul mobilizațiilor și al răniților, date istorice, biografiile persoanelor mai marcante decedate și în viață, descrierea jocurilor de copii, obiceiuri la botez, nunți și înmormântări, orații, bocete și descântece, fotografii și acte vechi, numiri de dealuri, poieni, văi și râuri etc., etc.

Este una din prinoasele cele mai frumoase ce (le) putem aduce acestui colț de rai în care am văzut lumina zilei.

Cei buni și harnici să-și facă datoria !

Prigor, ziua Sfântului Ierarh Nicolae, în anul 1929, de la mântuirea lumii.

Preot Coriolan Buracu
Iconom Stavrofor - deputat
Consilier Cultural al Eparhiei
R. Vâlcea - Noul Severin.

ALMĂJUL

Teritoriul plasei Bozovici era cunoscut din cele mai îndepărtate timpuri, de la anul 1000, sub numirea de Almăj și făcea parte din cele 7 districte românești amintite în cronicile și pergamentele vechi.

La acest district, în afară de satele existente și azi, mai aparțineau și următoarele: Gârliște, Rustnic, Herniac, Margine, Săliște amintite la a. 1484, iar la anul 1555, se amintesc: Minișul, Lighidia, Prevalați, Zăgradia, Padeș, Târgoviște, Mendriș.

Documentele din trecutul îndepărtat ne amintesc că și districtul Almăjului s-a bucurat de privilegii mari. A ascultat, în cursul timpurilor, de ordinele banilor Olteni și Severineni; a luptat sub stindardele Domnilor Munteni, care erau adeseori stăpâni peste aceste meleaguri, au sângerat sub flamura Principilor ardeleni și a Împăraților de la Viena.

Vetrele înaintașilor noștri au fost adeseori distruse de hoardele barbare și de turcii care năvăleau prin aceste văi. Au suportat cu resemnare jug turcesc, nemțesc și unguresc. Au stat și sub teroarea haiducilor și a bandiților. Nici aventurierii n-au lipsit.

Bătrânii noștri au văzut trecând pe aici și generali victorioși și regi reînforși înfrânți, principii fugind, oștiri care să retrăgeau bătute sau înaintau victorioase, pașe turcești și mari viziri, regi și împărați ca Iosif al II-lea în an. 1772, pe Francisc și împărăteasa Carolina în a. 1817.

Bătrânul stejar din lunca Almăjului, care viețuiește de sute de ani, a fost mărturie atâtor mări și umilințe, dureri și bucurii. De am înțelege freamătul frunzelor lui și geamătul vântului ce străbate prin scorburile lui, câte n-am ști!

O viață mai pașnică și mai cu așezământ, începe de abia după eliberarea acestui ținut de sub stăpânirea turcească și deodată cu organizarea militară a populației din „graniță”. Ca grăniceri, almăjenii au luptat în războaiele din 1788-1791 în contra turcilor, din 1792-1814 în contra francezilor, 1815-1824 au adus diferite servicii în teritoriile Italiei, 1848-1849 în contra ungarilor, la 1859 pe câmpiile Italiei, la 1869 în contra Prusiei, în războiul mondial din 1914-1918, precum și în războiul de întregirea neamului și țării noastre - pe câmpiile Tisei - din anii 1919-1920.

A dat *legionari* (militari plătiți, n.n.), tuturor statelor aliate, presărând câmpiile de pe toate fronturile, cu sângele și osemintele lor.

Bravi și viteji în timp de război, buni și harnici în timp de pace, almăjenii mândri de trecutul lor, mulți de origine olteană și macedoneană, vor fi de-a pururi devotați dinastiei, țării și neamului nostru. Virtuțile militare cultivate atât de strălucit în cursul veacurilor, sunt o chezășie.

Dacă a dat în trecut pe banul Severinului, Iacob Gârlișteanul, 1495-1508, pe luptătorul și profesorul universitar de la Iași, Eftimiu Murgu, pe generalul Traian Doda, deputat și luptător naționalist care a suferit și temniță maghiară, pe eruditul Dr. Ion Sârbu, cel premiat de Academia Română cu cel mai însemnat premiu, pe naționalistul Gheorghe Novacovici, care a gustat din amarul temnițelor ungurești, pe protopopul militar Pavel Boldea, pe atâția ofițeri, care toți își dorm somnul de veci, pe căpitanul Grigore Mihaiuțiu, decorat cu ordinul „Mihai Viteazul” pentru bravură în luptele de la Tisa din 1919-20, pe martirii teroarei maghiare în timpul marelui război, preoții † Dimitrie Bogoevici, Nicolae Novacovici, Coriolan Buracu, avocat Emilian Novacovici și meseriașul Mihail Andrei, dacă a dat țării și neamului nostru prefect, ofițeri, protopopi, magistrați, profesori, ingineri, medici și o pleiadă de intelectuali - trebuie să avem siguranța că va da și în viitor, de – a pururi, bărbați de seamă, și oameni de omenie.

BISERICA ORTODOXĂ

Majoritatea absolută a locuitorilor din Almăj aparține bisericii ortodoxe. Istoria acestor biserici este strâns legată de cea a Episcopiei Caransebeșului și a protopopiatului Mehădiei. Până la anul 1690, episcopia noastră atârna de Mitropolia de la Alba-Iulia. De la această dată, episcopii noștri depindeau de Mitropolia sârbească, iar sediul episcopilor era când în Caransebeș, când la Vârșeț.

Episcopii Vârșețului și ai Caransebeșului: Spiridon Stibița, 1690-1695; Gherasim, 1695, sub care probabil, s-a mutat reședința episcopescă la Caransebeș; Moise Stanoevici, 1713-1724, sub el, la 1722 s-a împărțit dieceza în 8 protopopiate printre care și Mehădia; Nicolae Dimitrievici, 1725 - 1728; Maxim Nestorovici, 1728 - 1738; Eutimie Damianovici, 1738 - 1739; Isaia Antunovici, 1741-1748, episcop și al Aradului; Ioan Georgeovici, 1748 -1768; Vincențiu Popovici, 1768-1785; Iosif Ioanovici de Șacabenta, 1786 - 1805; Petru Ioanovici Vidak, 1806 - 1818; Sinesie Radivoevici, 1819 - 1829, ca administrator. Sub acesta s-a înființat la 1821, în Vârșeț, o școală clericală episcopescă cu curs de 3 ani, românesc și sârbesc. Despărțământul românesc fu mutat la Octombrie 1865, la Caransebeș; Maxim Manuilovici, 1829 - 1833; Iosif Raiacici, 1834 - 1842; Ștefan Popovici, 1843 - 1849; Ignatie Vuia, 1849, ca administrator; Samuil Masirevici, 1849 - 1853, ca administrator; Emilian Kengyelacz, 1853 - 1864. În anul 1865, s-a reînființat dieceza Caransebeșului, cu sediul episcopilor în Caransebeș. Ioan Popasu, 1865 - 1889; Nicolae Popea, 1889 - 1908; Dr. Miron Elie Cristea, 1910 - 1919, actualul Patriarh și Înalt Regent; Dr. Iosif Traian Badescu, din 1920.

Credincioșii au fost păstoriți de preoții ieșiți din mijlocul poporului. Multe sate aveau 2-5 preoți, 1-2 diaconi și călugări. Bisericuțele erau din lemn și abia pe timpul militarizării, se începu construirea lor din material solid (1780-1830). Aproape în toate bisericile se păstrează primele matricole introduse în mod obligatoriu la a. 1790, precum și cărți vechi tipărite în Țările Românești.

Parohiile din Almăj fac parte din tractul protopresbiteral al Mehădiei, înființat la anul 1722. Protopopii Mehădiei: Gheorghe Iliescu, 1745-1760; Ștefan Dimitrievici, - 1795; Nicolae Stoica de Hațeg, 1795 - 1832; Lazăr Rădac, 1833 - 1841; Iacob Popovici, 1841 - 1850; Dimitrie Iacobescu, 1850 - 1872; Mihai Popovici, 1874 - 1910; Ioan Pepa, 1920 - 1927; Mihail Costescu, 1927 - 1929. Administratori protopopești: Ioan Ștefanovici, 1876 - 1880; Dionisie Popovici, 1886 - 1899; dr. Ioan Sârbu, 1910 -1920; Constantin Dure, 1929.

ȘCOALA

Din datele care ne stau la îndemână, reiese că almăjenii n-au fost lipsiți de învățătură. Primii învățători au fost preoții satelor noastre.

Prima școală organizată ia ființă în Bozovici, printre anii 1775 - 1780, cu limba de propunere cea germană. La 1827 se transformă în „Trivialschule”, unde își trimiteau copiii la învățătură, intelectualii de pe vremuri: ofițeri, preoți, învățători, funcționarii și frunțașii plugari.

La 1832, românii din Bozovici, înființează o școală confesională română care la a. 1873, se transformă în școală comunală, iar cea germană, în școală de stat cu limba maghiară.

În celelalte sate din Almăj, se înființează școli regulate printre anii 1802 - 1843, dintre care unele păstrează până azi registrele școlare (Bozovici din a. 1827, Prigor din a. 1859).

Pe timpul „graniței” funcționau ca învățători: ofițerii, preoții și subofițerii de la companii și erau inspectați, în afară de inspectorul școlar civil și de comandanții de companii și chiar și de comandantul Regimentului.

De când ni s-a împlinit visul de veacuri, ca să fim în scumpa noastră țară românească, școala din Almăj a luat un avânt îmbucurător. Avem școli cu 1 - 5 puteri didactice.

În Bozovici, s-au înființat: Gimnaziul de băieți "Principele Carol" și Școala inferioară de Arte și Meserii „Eftimie Murgu”, singura în județul Caraș. Se vor înființa, în Dalboșeți, o Școală de Gospodine a Ministerului de Domenii și o Școală de copii mici în Bozovici.

Școalele din Almăj depind de Revizoratul școlar județean, revizor fiind Dănilă Ilițescu, iar subrevizor de control, pentru regiunea noastră, Ștefan Drăgulescu.

PLASA BOZOVICI

Pe timpul „graniței”, de la 1772 – 1872, a stat sub administrația militară, fiind împărțită pe 3 companii: Una la Bozovici, pentru satele Bozovici, Bănia, Prilipăți și Gârboț, a doua la Prigor, pentru satele Prigor, Pătaș, Borlovenii-vechi și noi, Putna și Rudăria, iar a treia, la Dalboșeți pentru satele Dalboșeți, Șopotul vechiu și nou, Lăpușnic, Mocerîș și Ravensca.

La 1 Nov. 1872, se desființează administrația militară și trece sub cea civilă în frunte cu un primpretor, pretor, etc., iar satele se organizează în cercuri notariale.

La 1872, se înființează notariat la Prigor și Dalboșeți, la 1874, în Bozovici, la 1876, în Prilipăți, la 1879, în Bănia, Șopotul nou, la 1907, iar în Lăpușnic, la 1928.

Până la 1925, a făcut parte din județul Caraș-Severin, iar de la această dată aparține noului județ Caraș, care are în frunte ca Prefect pe d-l Alexandru Bojinca, avocat.

ADMINISTRAȚIA PLASEI BOZOVICI CU SEDUL ÎN BOZOVICI

Pretor: Gheorghe Boeriu, Ilie Borlovan secretar, Petru Miloi, impiegat (funcționar, n.n.).

Secția de jandarmi: plut. maj. Ioan Barbu, cu 6 jandarmi.

Percepția: Ananie Vucu, perceptor, Ilie Curița, agent de constatare, funcționari: Aurelia Ieva, Pavel Lopatița, Ioan Murgu, Damaschin Iepure.

Circumscripția Sanitară: medic, Dr. Liviu Ruva, agent sanitar, Petru Cracoșin. Moașe de circumscripție: Stana Dobren, în Rudăria, Liuba Balaure, în Șopotul vechiu, Elisabeta Oberșterescu, în Lăpușnic.

Dispensar „Dănilă Verendian”, din 1925, în localul dăruit de † D. Verendian.

În construcție, spitalul „Principesa Mamă Elena”. Farmacia înființată la a. 1874, L. Hușovsky, farmacist.

Circumscripția Veterinară: Emeric Romy, medic veterinar, Liviu Ciosa, agent s.

Regiune Agricolă: agronom, I. Cămui. Picher de stat, Pavel Smeu, Picher județean, Dănilă Berbentea.

Judecătoria de ocol: Eugen Dabija, presedinte de tr. șef judecător, Constantin Teodorescu, judecător, Augustin Hînda, grefier, Avram Dobromirescu, Iancu Miloi, Alexandru Martinovici, Ioan Constantinescu, Ilie Stroca, Iulian Jilan, Elisaveta Mila, impiegați, Vasile Matei, Ioan Matei, aprozi.

Notar public din 1926, Dr. Iosif Bunea.

Ocolul silvic de stat: Șef inginer, Dumitru Anghelescu, funcționar, Ion Cârpan, brigadier, Nicolae Chetrinescu, pădurari: Gheorghe Dumitru, Gligore Aldescu, Petru Mircea, Iancu Chetrinescu.

Ocolul silvic al Comunității de Avere: Șef inginer, Damaschin Stroca, funcționar, Petru Vedrilă, brigadier, Ioan Milea, pădurari, Gheorghe Petrucean, Nicolae Dobren.

Soc. Culturală „Astra - despărțământul Almăjului - s-a organizat la 29 Oct. 1929. Președinte, Coriolan Burau, vice-președinți, Loct. col. în rez., Romulus Boldea și inginer silvic, Damaschin Stroca, secretar general, profesor David Blidariu. Membrii în comitet, toți membri fondatori și pe viață din plasă, precum și președinții și secretarii din sate ale agenturilor „Astrei”. Bibliotecă de 480 volume, dăruite de Biblioteca Bibicescu din T.-Severin.

Gimnaziul de băieți „Principele Carol”, înființat la 1923. N-rul elevilor 80. Director Matei Manolescu, profesori: Nicolae Platonov, David Blidariu, Elisabeta Stăcescu, Iosif Armbruster, funcționari: Ilie Murgu, Gheorghe Mihailovici. Bibliotecă, 400 vol.

Școala inferioară de Arte și Meserii „Eftimie Murgu”, înființată la 1924. N-rul elevilor 72. Director Ioan Cucu, înv. Gavrilă Brândași, maștrii: Mihail Tomescu, Nicolae Fulga, Ion Bordei, Florian Cionca. Bibliotecă, 360 volume.

Librăria Școlară înființată la a. 1925.

Monumentul lui Eftimie Murgu ridicat din inițiativa unui comitet de sub președinția d-lui Iancu Conciatu.

NOTARIATUL BOZOVICI

S-a înființat la 1874, numai pentru comuna Bozovici.

Notar: Pavel Magiaru, impiegați, Dumitru Iovescu, Gheorghe Bucureșcu.

Post de jandarmi: Dumitru Marcu plut., cu 6 j.

Poșta: Elena Covaci, magistră. Zilnic curse poștale de autobuz Bozovici - Oravita, B. Imbrea și Gh. Mailath; Bozovici - Iablanița, Lepși.

Primăria: Mihail Andrei, președ. com. interimar.

BOZOVICI, amintit în documente la a. 1484, 1555 și 1591 etc. La 1605, se amintesc ca proprietari: Lazăr, Peica, Vaida, Basarab. Pe timpul militarizării regiunii Almăjului, Maria Terezia dispune construirea cazarmii celei mari, cu o capelă catolică în curte. La 1784, Bozoviciul, dimpreună cu întreg Almăjul, cade sub jug turcesc, sub porunca lui Aga Ciosa (român albanez). În afară de Bozovici, mai erau și cătune ca, Tăria unde la a. 1717 erau 9 case, Lighidia, Tîrgoviște, Miniș.

N-rul locuitorilor 3408. La 1828 avea 2108 loc.; 1858 - 2645 loc.

Teritoriul: arabil 1694 jug., livezi 2431, grădini 1199, izlaz 1478, pădure 2055. Vite: cornute, 641, cai, 141, oi, 3315, porci, 759.

Biserica ortodoxă din a. 1798, matricolele din a. 1790. Ca parohie organizată, cu 5 preoți, se amintește la a. 1750. N-rul credinciosilor _____. Preot Nicolae Bihoi, o parohie vacantă. Casă parohială nu are. Cor bisericesc înființat la a. 1898 cu 60 de membri, președinte, preot Nicolae Bihoi, diriginte, Ilie Ruva. Bibliotecă parohială cu 364 v.

Biserica catolică, (o capelă era în curtea cazarmii), din a. 1827, credincioși 247, are casă parohială, cor bisericesc, bibliot. parohială cu 102 v., preot Petre Domanyancz. Bapțiști 16.

Școala: Pe timpul „graniței” exista o școală trivială germană. Românii ortodoxi înființară la a. 1827 o școală confesională care la a. 1872 se transformă în școală comunală, iar cea germană, în școală de stat maghiară.

Registre din a. 1827, elevi 285, Director, Mihail Șuveți, inv.: Gheorghe Mihailovici, Ioan Ieva, Simion Lazăr, Floarea Matei, Emilia Teodorovici.

Școală de ucenici din a. ____, director, Simion Lazăr, Bibliotecă școlară. În curs de înființare, o școală de copii mici.

Instituții Culturale: „Reuniunea Traian Doda”, înființată la a. 1879, cu 90 de membri. Președinte, Ilie Ruva.

Casa Națională, construită la a.1908, proprietatea bisericii, cu o bibliotecă de 405 v. și 1 dulap de stejar, dăruite de Biblioteca I. G. Bibicescu din T.- Severin.

Soc. Cult. „Astra”, agentura Bozovici, din a.1923, președinte Ion Manolescu, direct. de gimnaziu. În curs de organizare, un local de Cinematograf.

Fanfara cu 20 de membri din a.1908, diriginte Ioan Cucu, direct. șc. de A. și M.

Soc. Ortodoxă Națională a Femeilor Române, organizată la a. 1929, președintă D-na Paluchina Bihoi. În curs de organizare, o școală de copii mici.

În curs de organizare „Ateneul popular”, sub președenția de onoare a D-lui Vasile Goldiș, președintele „Astrei” și a d-lui Emil Brancovici, profesor univ. și președ. Asoc. Cult. Bănățene.

Intellectuali: Avocați: Virgil Grecu, Ilie Miclău, Ludovic Bartal, Gheorghe Bartal; medic Dr. Simeon Freireich; inginer Vasile Spârger; preș. de tribunal, Ion Popiști, Lt. Col. în r. Mihail Popiști, Loc. Col. Licareți, Căpitan Grigore Mihăiuiți, Stud. univ. Iuliu Străin, Iosif Chirileanu, Antonie Golopența, la București, Mugurel Pâslea, Timisoara, Iosif Lindner, Brno.

Cooperative și instituții financiare: „Almăjana” înființată la a. 1898, cu capital social de 1 milion lei. Președinte, Dr. Ludovic Bartal, director, Teofil Osecki.

„Cooperativa de Credit”, înființată la a. 1902, cu capital social 130.000, președinte, Iosif Husovsky, director același.

„Banca Almăjului”, înființată la a. 1920, cu capital social de 1 milion lei. Președinte, Iancu Conciatu, director, Ilie Ruva.

„Cooperativa forestieră Almăjul”, înființată la a. 1925, cu capital social 55.000, președinte, Iancu Conciatu, director, Ilie Ruva.

Sucursale: „Banca Poporală” din Caransebeș, director, Iosif Ivanovici.

„Orăvițana” din Oravita, director, Nicolae Olariu.

Comercianți: Petru Bârsan, Aurel Bârsan, Augustin Schuster, Eduard Schidlof, Simion Schidlof, Francisc Spravil, Carol Neubert, Rudolf Schidlof, Ioan Ieva, Petru Pâșlea.

Industriași: Traia Anghel, Alimpie Berbentea.

Hoteluri și restaurante: Alexandrina Străin, Ioan Wittak, Geza Nagy, Carol Farkas, Cârциumi: Dănilă Radivoevici, Eduard Schidloff, Zelma Spaerger, Petru Pîslea, Nicolae Ieva. 10 prăvălii, 3 hoteluri cu restaurant, 5 cârciumi, 2 mori, 4 ateliere, 2 opincari, 2 curelari, 4 cojocari, 8 zidari, 2 vopsitori, 4 croitori, 6 pantofari, 3 rotari, 3 dogari, 5 ferari, 2 lăcătuși, 7 brutari, 5 măcelari, 3 tinichigii, 5 tâmplari, 6 dulgheri, 4 bărbieri, 1 cofetar, 1 turtar.

Târg și bâlci: La a. 1850 s-a aprobat târg săptămânal pe ziua de Marți și de 4 ori bâlciuri: prima zi de Luni și Marți din Aprilie, Luni și Marți înainte de Înălțarea Domnului, prima Luni și Marți din Octombrie și Marți înainte de Crăciun.

CERCUL NOTARIAL PRIGOR

Înființat la a. 1872. Apartin satele: Prigor, Borlovenii noi și Putna.

Notar: Ilie Ursu, impiegați, Iosif Careba și Petru Boldea. Poșta din 1888, magistrul Simeon Floca.

Post de jandarmi: plut. Mihail Posa, cu 4 jand.

PRIGOR, amintit în documente la a. 1550, 1603, 1690-1700. Sediul companiei grănicerești la care aparțineau satele: Pătaș, Borlovenii vechi și noi, Putna, și Rudăria.

Populația: 1553 (b. 700, f. 853), la 1717, erau 40 case.

Teritoriul: 7.900 ha. (1000 arătură; 300 livezi, 5000 pădure, 700 izlaz). Vite: cornute, 460, cai, 129, porci, 326, oi, 2668.

Biserica din 1807, matricolele, 1790, credincioși, 1532, preot Iosif Câmpianu. Bapțiști 16, casă de rugăciuni. Catolici 5.

Școala din 1850, registrele, 1859, elevi, 134, Director Iosif Toader, înv. Sofia Zarva. În construcție, noul local „Regele Mihai I”.

Biblioteca parohială, cu 400 v. și 1 dulap, dăruite de Biblioteca I. G. Bibicescu din T. - Severin. Bibliotecă școlară. În proiect, o casă națională.

Intelectuali: Căpitanii M. Ștolți, D. Ruja, ing. hot. T. Rotariu, deputat Coriolan Buracu, dir. c. f. D. Lăzărel, T. Câmpianu, publicist, N. Buracu, oficianț, Stud. univ. Timotei Sârbu, elevi: N. Miclău, I. Licareț, N. Buracu, I. Câmpeanu, P. Floca; † căpitanul Floca, † căpitanul Ruja etc.

Primăria: Simeon Floca, preș. com.int.

Funcț. silvici: Ioan Miclău, moașă, Călina Miclău.

Comercianți: Augustin Ștolți, C. Sârbu, A. Negoită, I. Hernec, R. Wewerca. Cojocari: L. Gâmboașă, N. Miclău, D. Miclău; Tâmplari: V. Nicolinția, M. Hering, Z. Serafin; Lăcătuși: N. Lopatiția, I. Ruja; Vopsitori: P. Ruja, I. Miclău; Zidari: D. Rotariu, M. Rotariu. 1 cârciumă, 5 mori sătești, 3 vâeli, 6 cazane.

BORLOVENII NOI (p. Prigor), s-a înființat la 1829 de către 48 familii din Borlovenii v. Nr-ul loc. 692 (b. 336, f. 346). Teritoriul: 2100 ha.(280 arătură, 600 livezi, 900 pădure, 250 izlaz). Vite: cornute, 307, cai, 42, porci, 139, oi, 1383.

Biserica, 1878, matricole, 1881, credincioși, 682, catolici, 10. Preot, Traian Călțun. Casă parohială.

Școala, 1832, registre, 1880, elevi, 63, director, Gh. Brânzan.

Bibliotecă școlară dăruită de I. St. Paulian, prof. din T. - Severin. Intelectuali: Mihail Grivei, pretor, M. Matei, înv. pens., D. Careba, brigadier silvic Reșița.

Primăria: Mihail Ienea, pres. com. int.

Funcționar silvic: Petru Boldea.

Comercianți: I. Grivei, I. Contur; Tăbăcări, M. Moți; fierar, M. Păunescu; cojocar, I. Careba; lemnari-furcari, N. Marin, L. Zsöllei, M. Zsöllei, N. Nezer, I. Careba; 2 cârciumi, 5 cazane.

PUTNA (p. Prigor), amintit în documente la a. 1577, 1603, 1690-1700. N-rul loc. 328 (b. 148, f. 180). La 1717, erau 13 case. Teritoriul: 2400 ha. (180 arăt., 240 liv., 1600 pădure, 280 izlaz). Vite: cornute, 176, cai, 26, porci, 132, oi, 1022.

Biserica, 1896. Filie la Prigor. Școala, 1832, registrele nimicite în revoluția din 1918, elevi, 36, director, Dumitru Valușescu. Bibliotecă școlară. Elevi: V. Valușescu, N. Valușescu. Intelectuali: N. Hânda, grefier.

Primăria: Ioachim Hînda, preș. com. inter.

Codrean: Pavel Careba. Comercianți: L. Curescu; curelar, A. Valușescu; 4 mori, 3 cazane, 1 cârciumă.

CERCUL NOTARIAL DALBOȘEȚI

Înființat la a. 1872. Apartin satele: Dalboșeți și Șopotul vechi.

Notar: Pavel Mirea, impiegați_____.

Post de jandarmi: plut. Ioan Cioban, cu 4 j.

Poșta: Bozovici. Telefon la notariat.

DALBOȘEȚI, amintit în documente la a. 1607. A fost sediul unei companii grănicerești la care aparțineau satele Șopotul vechi și nou, Lăpușnic, Mocerîș și Ravensca.

În revoluția din 1848, generalul Bem ocupă satul.

N-rul locuit.: 2131 (b. 994, f. 1137). Terit : 4566 ha. (ar. 744, liv. 202, păd. 2741, iz. 929). Vite: cornute, 703, cai, 87, oi___, porci.

Biserica, din a. 1828, matricolele, 1794, credincioși, 2304. Preot, Nicolae Bădini, casă parohială, cor bisericesc, bibliotecă parohială. Catolici 20, bapțiști 28.

Școala din a. 1823, registre, 1880, elevi, 285, director, Petru Budescu, înv. Vasile Grozav, Eufrosina Drăgilă.

Bibliotecă școlară. Bibliotecă de 400 v., 1 dulap, dăruite de Biblioteca Bibicescu din T.- Severin.

Casină înființată la a. ____, cu ___ membri. Președinte, Ștefan Marin.

În curs de înființare, o școală de gospodărie, din partea Ministerului de Domenii.

Intelectuali: preot Cămpianu, Popistaș, dir. c. f., Ilie Curița, a. d. c.

Studenti, Ilie Stoinel, București, elevi: Grozav Dumitru, Dolînga Nicolae, Caransebeș.

Primăria, Nicolae Popistaș, preș. com. int.

Funcț. silvici: Pavel Cămpianu, Badescu Ilie.

Moașă: Maria Goșa.

Comercianți: Petru Cămpianu, Feigl Ion, Ludovic Lepsi, Vasile Stână, Anton Feigl. Cojocari: Ioan Peța, Ilie Peța, Prisca Ion, Gh. Serafin; opincari Jurjescu Nic., Cămpian Gh.; zidar, Badescu Iosif, vopsitori: Peța Nistor, G. Japa.

Bâlci la 10 Martie și 23 Octombrie.

ȘOPOTUL VECHI (p. Bozovici), amintit în documente la a. 1607, 1690-1700. La 1828, pleacă 56 familii și înființează satul Șopotul Nou. N-rul pop. 1314 (b. 631, f. 683), la 1717 erau 35 case.

Teritoriul 4557 ha. (ar. 643, liv. 78, păd. 3210, izlaz 676).

Vite: cornute, 319, cai, 51, oi___, porci___.

Biserica, din 1779, matricole, 1779. 1335 de credincioși. Preot, Emil Chimbir. Casă parohială, cor bisericesc.

Biblioteca, cu 478 v. și dulap, dăruite de Bibliot. Bibicescu din T. - Severin.

Școala din 1843, registre ,1886, elevi, 116; director, Iosif Grozav, înv. Viorica Drăgilă. Bibl. școlară.

Intelectuali: Prea Sfintitul Dr. Iosif Tr. Badescu, episcopul eparhiei Caransebeș.

Elevi: Olariu Aurel, Ferdinand Găină, la Caransebeș.

Fanfară.

Funcț. silvici: Găină Iosif, Daba Pavel.

Moașă, Liuba Balaure.

CERCUL NOTARIAL BĂNIA

Înființat la a. 1879. Apartin satele: Bănia, Rudăria și Gârbovăt.

Notar: Nicolae Novacovici, impiegați: N. Râcă, P. Golâmba, S. Lopatița, N. Surulescu.

Post de jandarmi: plut. Mihail Zamfir, cu 4 jand.

Poșta la Bozovici, telefon la notariat.

BANIA (p. Bozovici), amintit în doc. la a. 1484, 1690-1700. N.rul pop. 1977 (b. 982, f. 9R5). Terit.: 23.333 jug. (arător 2150, fân. 1605, gr. 698, păș. 846, păd. 17.616). Vite: cornute, 290, cai, 105, oi, 2650, porci, 376.

Biserica, din 1780, matricolele, 1799, credincioși, 1899, preoți: Pavel Bogoevici, Silviu Novacovici. Bibliotecă parohială, 400 vol., 1 dulap, dăruite de Bibl. Bibicescu din T. - Severin. Cor bisericesc.

Școala, din 1833, registre, 1906, elevi, 165, director, Novac Găvan, înv.: Adela Novacovici, Aurora Popescu. Bibliotecă școlară.

Fanfară 21 m., diriginte Nicolae Craia.

Intelectuali: Ghenadie Bogoevici, arhimandrit și vicarul românilor ortodoxi din Ungaria, Damaschin Stroca, inginer silvic, †Dimitrie Bogoevici, preot, profesor, fost internat de unguri. Stud. univ.: Ion Craia, Cernăuți, Pavel Bogoevici - teol. – Caransebeș. În proiect, Casa Națională.

Primăria: Pau Șușara, preș. com. int.

Funcț. silvici: Pavel Novacescu, brigadier, Nic. Craia, Ilie Uruci, Petru Albu, Nic. Stroca, Dobromir Puia, Maxim Cocota; Gh. Puia, Dam. Căpățînă, codreni. Agent sanitar, Petru Cracoșin.

Comercianți: Iosif Bogoevici, Al. Negru; meseriași: N. Puia, Dam. Derleanu, Iancu Uruci, P. Pirtea, I. Golâmba, Ilie Craia, Gh. Ieva, L. Uruci, Gl. Borozan, Al. Bodrilă, P. Ciuta, P. Goga, Ion Craia, Ion Golâmba; 1 cârciumă, mori 6, cazane 11, argăsitor 1, cojocari 5, zidari 3, vopsitori 1, fauri 8, tâmplari 4, lemnari 8, rotari 2, dogari 1, croitori 3.

RUDĂRIA (p. Bozovici) amintit în doc. la a. 1495 etc. Se mai numea și Gârliște după numele familiei nobile Gârlișteanu, din care a fost și Iacob Gârleșteanu, banul Severinului, 1495-1508. N-rul loc. 2385. (b. 1126, f. 1209). Terit. 17.174 j (ar. 2055, gr. 963, liv. 604, păș. 1965, păd. 11201). Vite: cornute, 286, cai, 112, oi, 2850, porci, 215.

Biserica, din 1817, matricole, 1832, credincioși, 2312, preoți Ioan Goanță și Nicolae Careba. Casă parohială. Bibliotecă parohială, cu 400 v., 1 dulap dăruite de Bibl. Bibicescu din T.- Severin, cor bisericesc. Bapțiști, 63, catolici, 8, sâmbătari, 1.

Școala din 1830, registre - 1896, elevi, 242, director, Olimpius Rădulea, înv.: Vasile Nemiș, Alex. Dinu, Elena Dinu. Bibliotecă școlară.

Intelectuali: Căp. de vapoare, Didraga, Ilie Murgu, ingineri, P. Murgu, † Eftimie Murgu, prof. univ., mare luptător național, deputat, † Dr. Ioan Sârbu, preot, profesor, deputat premiat cu premiul Năsturel pentru Istoria lui Mihai Viteazul; Stud. Tiberiu Șuta, Cernăuți.

Primăria: Ștefan Crașovan, preș. com. int.

Funcț. silvici: Iosiv Motorga, Dumitru Haramuz, Aron Popovici; Moașe de circumscr. Stana Dobren.

Comercianți: Aurelia Radivoevici, Elza Lepși, D. Igna, Ion Popovici, Nic. Crașovan; meseriași: Nic. Dragotă, Filip Ungar, Nic. Dobren, David Otiman, Vasile Popovici, Sim. Imbrescu, Ambrosie Dancea, Dum. Didraga, Nic. Goga, Isac Șuta, Vich. Motorga. Mori 15, rotar 1, lăcătuși 1, dogari 2, tâmplari 4, cojocari 4, ferari 11, zidari 4, croitori 3, lemnari 2, cazane 9.

GÂRBOVĂȚI (p. Bozovici), amintit în documente la a. 1360 (?).

N-rul pop. 1653 (b. 872, f. 781) Teritoriul: 9455 j., (ar, 1055, gr. 335, liv. 665, păș. 950, păd. 6225). Vite: cornute, 396, cai, 82, oi, 1471, porci, 161.

Biserica, din a. 1790, matricole, 1790, credincioși, 1634, preot, Nicolae Novacovici. Bibliotecă parohială, 400 v., 1 dulap, dăruite de Bibl. Bibicescu din T. - Severin. Cor bisericesc.

Școala, din 1886, registre, 1902, elevi, 134, director, Nicolae Bololoi, înv.: Ilie Micicoi, Livia Popescu. Bibliotecă școlară. Fanfară, 18 m., diriginte, Ion Peia.

Intelectuali: Avocat Emilian Novacovici, preot Silvius Novacovici, † avocat Gheorghe Novacovici, luptător naționalist, întemnițat, † preot Romulus Novacovici, primul director al gimnaziului din Bozovici.

Student, Cornel Micioi, elev, I. Lopatiță.

Primăria: Dănilă Bololoi, preș. com. int.

Funcț. silvici: Nic. Novacovici, Romul Pitic, David Bădini, Dănilă Pistrilă, Ilie Lopatiță.

Moașă: Carolina Surulescu.

Comercianți: Ax. Goga, Pavel Lopatița, Dănilă Lopatița. Meseriași: Ilie Străin, Nic. Micicoi, E. Băcilă, I. Goga, Vich. Goga, Florian Nica, D. Străin, Sim. Gheorghe, E. Ciortuz, David Otiman, Iosif Goga, Nic. Goga, I. Băcilă, Iosif Băcilă, Petre Ciortuz, Ion Bololoi. Mori 3, cojocari 8, pantofari 1, zidari 3, tâmplari 2, rotari 1, croitori 4, ferari 7, lemnari 3, dogari 1.

CERCUL NOTARLAL PRILIPEȚI

Înființat la a. 1876. Aparțin satele: Prilipeți, Pătaș și Borlovenii vechi.

Notar: Mihail Zarva, impiegați, Mihail Șuveți, Iosif Boloanta.

Poșta, la Prigor. Postul de jandarmi, Bozovici și Prigor (Pătaș și Borlovenii v.)

PRILIPEȚI (p. Prigor), amintit în documente la a. 1495, 1598, 1690 - 1700. N-rul populației 1533 (b. 613, f. 920). În 1717, erau 57 case.

Teritoriul: 7.187 jug. (1179 arători, 529 izlaz, 3416 pădure); Vite: cornute, 1529, cai, 149, oi, 2083, porci, 870.

Biserica, din 1831, matricolele, 1824, credincioși, 1479, preot, Eremia Borchescu. Casă parohială. Biblioteca parohială 400 v., 1 dulap de stejar, dăruite de Biblioteca Bibicescu din T.- Severin. Bapțiști, 74, casă de rugăciuni.

Școala, din 1802, registre, 1874, elevi __, director, Ioan Bojincă, înv. Sofronie Sârbu. Bibliotecă școlară. Cor din 1900, cu 45 de membri, fanfară, din 1910 cu 21 m., diriginte, I. Bojincă.

Intelectuali: Dr. Mătărăngă, medic, Ioan Drăgilă, inginer, M. Șuveți, înv. I. Zaberca, preot, M. Zaberca, înv., Eufrosina și Viorica Drăgilă, înv., Traian Eremici. Stud. univ.: Mugurel Drăgilă, fac. teologică București, Nic. Andrei, P. Novacescu, An. Zaberca, Vis. Zaberca, Brândușa Imbrea, Vioara Moacă, Silvia Mancovici, Maria Zaberca, † Generalul Traian Doda, mare luptător naționalist, deputat, - organizatorul Comunității de Avere și primul ei Președinte.

Primăria : Mătărănga Nicolae, preș. com. int.

Funcționari silvici: Ilie Șuveți, Petru Miculescu, Vasile Zaberca; Moașă: Maria Dragilă.

Prăvălii:- Leon Osiecky, Iosif Cioară, cârciumi 2, mori 10, cazane 5, argăsitori __, cojocari __, zidari __, vopsitori __.

În construcție, localul notariatului. În proiect, Casa Națională, Banca Rurală.

PĂTAȘ (p. Prigor), amintit în documente la a. 1603. N-rul pop. 1112 (b. 402, f. 710). La 1717, erau 44 case.

Teritoriul: 16.946 j. (ărător 588, grădini 395, fânețe 1257, pășune 1163, pădure 13.338). Vite: cornute __, cai __, oi __ și porci __.

Biserica, din 1812, matricole __, credincioși, 1812, preot Petru Popovici. Casă parohială. Bibliotecă parohială, 478 v., 1 dulap, dăruite de Bibl. Bibicescu din T.- Severin.

Școala, din 1844; registre __, elevi, 88. Director, Zaharia Lazărescu, înv. Lucreția Lăzărescu. În construcție, nou local de școală; Bibliotecă școlară.

Intelectuali: Iosif Serafin, protoieru militar, asimi. Colonel, la corp VII armată; I. Serafin, profesor Fiume, Gh. Serafin, dir. Mine, † Vasile Popovici, preot, † Nicolae Mergea, înv.

Școli secundare: Hînda Petru, Sopon Vasile, Ștolți Iuliana, Ștolți Vioara.

Primăria: Gligore Serafin, preș. com .int.

Funcț. silvici: N. Vrabet.
Prăvălii: Avram Neda, Livia Stolți.

BORLOVENII VECHI (p. Prigor), amintit în doc. la 1690 - 1700. N-rul pop. 946, (b. 415, f. 531). Teritoriul: 13.452 j - (379 arători, 444 gr., 665 fân, 1559 păș., 10.605 pădure). Vite: cornute, 160, cai, 42, oi, 1840, porci, 260.

Biserica, din 1725 (?), matricole, 1830, credincioși, 946; preot, Timotei Borchescu. Casă parohială. Bibliotecă parohială, 400 v., 1 dulap, dăruite de Bibl. Bibicescu, din T.- Severin.

Școala, din 1841, registre __, elevi, 132, director, Ioan Țigăreanu, înv. Maria Ciocu. Bibliotecă școlară.

Cor bisericesc. În proiect, Casă Națională.

Intelectuali: Colonel Grigore Boldea, Loc. Col. în r. Romulus Boldea, fost prefect, Loc. Col. Babău, Căpitani, Zamela și Babău, profesor Ilie Rusmir, preoții, Ilie Imbrescu, Eremia Borchescu, Nic. Careba și I. Ienea. Stud. Univ., Ilie Ienea. Elevi: P.Imbrescu, † înv. Pavel Boldea, protoprosbiterul militar † Pavel Boldea.

Primăria: Pavel Rusmir, preș. com int.

Funcț. silvici: Ilie Ienea, Marin Careba, brigadier, Iancu Borchescu, codrean.

Comercianți: Mihail Ciocu, Dinu Teodor, Schuster Victor, Mengu Petru.

Cojocari __, vopsitor __, cârciumi 2, cazane 3, mori 6.

CERCUL NOTARIAL ȘOPOTUL NOU

Înființat la a. 1907, aparțin satele: Șopotul nou, Ravensca și cătunul Stăncilova.

Notar: Ciobanu Gheorghe, impiegat, Spausta Vilhelm.

Post de jandarmi: plut. Udrea Ion, cu 4 j.

Poșta la Bozovici.

ȘOPOTUL NOU (p. Bozovici), s-a înființat la a.1828, de către 56 familii din Șopotul vechi. Din cauza inundațiilor din 1910 - 11, o parte (dintre n.n.) sinistrați s-au stabilit în Stăncilova - cătun. N-rul pop.: 1350 (b.583, f. 667). Terit: 10.146 j. (ar. 534, liv. 107, fân 802, izlaz 437, păd..8110). Vite: cornute, 361, cai, 81, oi, 2470, capre, 260, porci, 417.

Biserica, din 1859; matricole, 1862, credincioși, 1244, preot, Ioan Goanță. Casă parohială.

Școala, din 1854, elevi, 188, director, Geambașu Ștefan. Stăncilova-cătun, școală din 1929, direct., Mihail Groșianu. Bibliotecă școlară. Intelect.: I. Goanță, preot.

Primăria: Dănilă Pura, preș. com. int.

Funcț. silvici: Velcotă Timotei, Florea Matei, Goga Iosif. Comercianți 2, cârciumi 1, mori 10, cojocari 2, zidari 2, tâmplari 1, dogar 1, cazane 13.

RAVENSCA (p. Bozovici), colonie de cehi, înființată la a. 1828. N-rul locuit. 424 (b. 196, f. 228), terit. 4343 j. (ar. 448, liv. 3, fân. 124, izlaz 130, păd. 3588). Vite: cornute, 138, cai, 120, oi, 355, capre, 72, porci, 402.

Biserica, din 1828, cu 424 credincioși rom. catolici, filie la Gârnia. Cor bisericesc.

Școala din __, cu 78 elevi, director, Francisc Palfi. Bibliotecă școlară. Fanfară, 10 membri.

Primăria: Mozici Procop, preș. com. int.

Funcț. Silvici: Belet Ventzel, Popistaș Filip, Serafin Ilie. Prăvălii 2, cârciumi 1.

CERCUL NOTARIAL LĂPUȘNIC

Înființat la a. 1928. Apartin satele Lăpușnic și Mocerîș.

Notar: Conrad Maxim, impiegați: Fr. Conrad, Chera Petru și Bihoi Gh.

Post de jandarmi Bozovici; Poșta: Bozovici.

LAPUȘNIC, amintit în documente la a. 1540, 1690-1700. N-rul pop. 2209 (b.____, f.____). Teritoriul: 9590 j. (ar. 934, liv. 1616, păd. 6990, iz. 522).

Vite: cornute____, cai ____ , oi ____ , porci____.

Biserica din 1770, matricole 1790, credincioși 2144. Preot Dionisie Goanță. Casa parohială din 1838. Bibliotecă parohială de 400 volume și 1 dulap dăruite de Bibl. Bibicescu din T.- Severin. Bapțiști 65, casă de rugăciuni.

Școala din 1785, registre 1870, elevi 295, director Pistrila Petru, înv. Vrapcia Dumitru, Pistrilă Maria. Fanfară. În proiect Casă Națională.

Intelectuali: Iosif Goanță protopop, Eftimie Gherman deputat. Stud. Bihoi Nicolae, Caransebeș.

Primăria Iosif Chera, preș. com. inter.

Funț. silvici ____ .

Moașă: Elisabeta Oberșterescu.

Cooperativa „Lăpusniceană”; comercianți: Gh. Bulza,. Achilă Chera, Nedici Ioan; cojojari: Balci Iosif, Bihoi Dumitru; zidari Neagu Dionesie, Goșa Iosif. Cârțiumi 3, cazane 2.

MOCERÎȘ (p. Bozovici) amintit în documente la a. 1439. După tradiție, întemeietorii satului sunt Niegru din Bârliște și Iana din Oltenia.

N-rul pop. 1181 (b____, f.____). Teritoriul: 11.930 j. (ar. 488; liv. 874, păd. 9900, izlaz 440). Vite: cornute__ , cai__ , oi __ , porci __ .

Biserica din 1802, matricole 1828, credincioși 1181, preot Pătru Suci. Casă parohială. Bapțiști 8.

Școala din 1828, registre 1828, elevi 116, director Ilie Ivanov. Bibliotecă școlară.

Intelectuali: Pavel Goanță inginer, Președintele Com. de avere din Caransabeș, Nicolae Bădini preot.

Primăria: Ion Iana preș. com. int.

Funț. silvici: Vichentie Negru.

Comercianți: Miloia Cucu, Goanță Gheorghe, Springer David, Șoarec Cătălina, opincar Bădini Victor, cojojcar Lajos Gh., 1 cârțiumă, 2 cazane.

PARTIDELE POLITICE

Cel mai vechi partid organizat este: "Partidul Național Român" care a ales de deputat la 1 Ianuarie 1874 și la 8 Iulie 1875, pe generalul Traian Doda, fiu al Almăjului. La 1888 a fost ales protopopul Mehadiei Mihail Popovici, iar în alegerile de dinainte de război, almăjenii au votat cu multă însuflețire pe Dr. Aurel Vlad și Dr. Ioan Sârbu, care însă din cauza abuzurilor săvârșite de administrația maghiară, n-au putut obține mandatul.

În alegerile de după război, a fost ales Dr. Ioan Sârbu care a fost și delegatul Almăjului la Adunarea de la Alba Iulia din Dec. 1918, care a votat alipirea Banatului și Ardealului la Patria mamă, precum și membru în Marele Sfat Național.

În alegerile din a. 1922 – ultimele pe circumscripție - a fost candidat Coriolan Buracu, căruia i s-a furat mandatul prin furtul de urne executate la secțiile de votare din Bănia și Pârvova provocând turburări printre alegătorii devotați ai partidului Național Român, care au fost deținuți și escortați.

Conducătorii politici ai acestui partid au evitat orice provocări sau răzbunări și năzuiește colaborare sinceră pentru împlinirea programului de realizări practice spre binele populației.

În alegerile următoare, săvârșite pe județ, a fost ales, în opoziție, protopopul Bocșei Mihail Gașpar, președintele organizației din județul Caraș.

Cu ocazia alegerilor din Decembrie 1928, a fost ales ca deputat al Partidului Național-Tărănesc, ca reprezentant al Almăjului, Coriolan Buracu. Iată și voturile repartizate de partide la secțiile de votare din plasa Bozovici: Partidul Național-Tărănesc a obținut 5375 voturi; partidul Național-Liberal 86 voturi; Liga Apărării Naționale 90 voturi; Partidul Poporului 7 voturi; Part. Tărănesc 64; Comuniști 17.

Pe județ: Part. Naț. - Țăr. 42.432, Naț. Lib. 1242, Tărănesc 728, P. Poporului 204, L. A. N., 576, Comuniști 227. Au fost aleși deputații Mihail Gașpar, Virgil Cherciu, Maxim Radovan, Eftimie Gherman și Coriolan Buracu, senatori: Ioan Vida, Ioan Cotârlă, iar al consiliilor comunale Augustin Bardosy.

Organizații are în fiecare sat care stau sub conducerea comitetului de plasă: președinte Coriolan Buracu deputat, membrii Nicolae Popistaș, Gheorghe Bulza și Ion Băla Imbrea, membri și în Comitetul județean.

Partidul Național-Liberal a fost organizat la a.1922 de Iancu Conciatu, fost deputat în 2 rânduri; Couducerea organizației din plasă este încredințată d-lui Damaschin Stroca, inginer ca președinte și Nicolae Olariu v. președinte.

Partidul Poporului stă sub conducerea organizației județene.

Partidul Social-democrat, care în alegerile din Decembrie 1928, a luptat alături de Partidul Național Tărănesc, își are reprezentantul său, pe Eftimie Gherman deputat, fiu al Almăjului nostru.

Liga Apărării Naționale, de sub conducerea d.lui A. C. Cuza are aderenți dar fără organizație.

CORIOLAN BURACU

Preot Iconom Stavrofor, deputat, etc.

Consilier cultural al eparhiei Râmnicului.

(date biografice)

Născut la 3 |15 Mai 1888 în comuna Prigor. Școala primară o urmează la Budapesta și Viena, liceul la Blaj și Brașov, teologia la Caransebeș sub îngrijirea și cu cheltuiala unchiului său, protopopul militar † Pavel Boldea.

În a. 1912 este numit administrator parohial al Mehadiei, unde face ordine în averea bisericii, reușind să obțină pe seama ei donațiunea Ion și Sofia Doboșan, 2 case cu etaj în Mehadia și pe seama Eparhiei Caransebeșului, o vilă în Băile-Herculane;

donatiunea Enache Miclău, o casă și o vie. Organizează societăți culturale, serbări naționale, invită coruri din țara liberă care îi aduc osânda de spion și agitator al României, fiind internat în ziua declarării războiului mondial la 26 Iulie 1914, ca după 4 săptămâni de temniță ordinară să fie trimis pe frontul sârbesc, rusesc și italian unde a stat până la izbucnirea revoluției din 1 Nov. 1918. Pentru activitatea sa românească și preoțească, Prea Sfințitul Episcop al Caransebeșului, Dr. Miron Cristea (actualul Patriarh și Înalț Regent), îl distinge în ziua de Crăciun 1917 cu brâu roșu. În timpul revoluției, 34 de sate din jurul Mehadiiei îl aleg de președinte al Consiliului Național Român.

Cu ocazia mobilizării ardelenilor și bănățenilor pentru campania în contra ungarilor, se înrolează în armata română luând parte la luptele de la Tisa. După demobilizarea din 1920 revine la Mehadia, unde organizează Soc. Ort. Naț. a Fem. Rom. înființând o grădină de copii; "Casa Culturală General Cena"; o școală primară în colonia minelor de cărbuni Mehadia etc.

În anul 1924 fruntașii Severinului în frunte cu Teodor Costescu și I. St. Paulian, îl invită să ocupe postul de director al Palatului Cultural cu Biblioteca I. O. Bibicescu de 40.000 volume, colecția prețioasă a Dr. C. I. Istrati, Universitatea Liberă etc. În această calitate a adus servicii reale culturii românești, înființând biblioteci sătești în Banat, la frații de peste hotare etc., iar la noi în Almăj, 12 biblioteci de câte 400 volume și cu câte 1 dulap de stejar. A organizat serbări culturale, care au fost onorate cu prezența A.S. Regală Principesa mamă Elena, M. S. Regele Mihai I. etc.

Între timp a servit ca preot benevol și fără nici o leafă în parohiile din Șimian și Cerneți, făcând multe îmbunătățiri bisericilor, adunând fonduri însemnate.

Pentru această activitate, a fost distins din partea Prea Sfințitului Vartolomei al Râmnicului cu rangul de Iconom Stavrofor, fiind hirotosit la 3 Sept. 1929, în prezența preoților Olteni, întruniți în congres anual.

Ca deputat a obținut ajutoare însemnate pe seama: corurilor și fanfarelor, bisericilor, societăților culturale, școalelor, studenților, societăților de binefacere, a șoselei, pentru poduri etc. din Almăj, Mehedinți și fraților de peste hotare.

Stăruiește pentru construcția unui spital în Bozovici, care după Înalta aprobare va purta numele „Principesa mamă Elena”; a unui nou local de școală în Prigor, care va purta numele „Regele Mihai I”; o școală de gospodine pentru fete la Dalboșeți, de către Ministerul de Domenii; o pepinieră de pomi roditori în Bozovici etc. A ajutat și servit pe toți care i s-au adresat, fără deosebire de credințe politice.

În parlament a vorbit în cauza foștilor internați la unguri, în contra Concordatului cu Roma și pentru înființarea unei case de credit și ajutor al clerului ortodox din România, fiind raportorul proiectului de lege din inițiativă parlamentară. Cu data de 15 Noembrie a fost numit Consilier Cultural al Eparhiei Râmnicului - Noul Severin.

Este decorat cu: „Steaua României” în gradul de ofițer, „Răsplata Muncii pentru învățământ cl: I”, „Răsplata Muncii pentru Biserică cl. I”, „Crucea Comemorativă de război cu bereta Tisa”. Pentru activitatea sa națională și culturală atât înainte de război cât și în timpul războiului și după război, a fost împroprietărit cu 10 pogoane în județul Mehedinți.

A publicat în editură proprie: „Cartea ostașului român”, Brașov 1919, în 10.000 ex.; „Băile Herculane”, București 1922, în 5.000 ex.; „Muzeul General N. Cena în Băile Herculane și Cronica Mehadiiei”, T.-Severin 1924, în 5.000 ex.; „Eracle, Hercules, Iovan Iorgovan și Băile Herculane”, T.-Severin 1924, în 2.000 ex. „Dări de seamă” ale Palatului Cultural din T.- Severin pe anii 1924 - 1928; „Carte de rugăciuni”, Craiova, 1929, în 5.000 ex.; „Almanahul Almăjului” T.- Severin, 1929, în 2.000 ex.; diferite lucrări istorice în ziare și reviste etc.

În lucrare: „Cronica Cernețului” și „Monografia Almăjului”.

G.C.